

Complexnummer: 512469

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Gebouwcomplex

Aantal complexonderdelen

5

Monumentnummers van complexonderdelen

512470, 512471, 512472, 512473, 512474

Woonplaats

Krimpen aan de Lek

Gemeente

Krimpenerwaard

Provincie

Zuid-Holland

Locatie van het hoofdoject

Schuwacht 5 a, 2931 BA te Krimpen aan de Lek

Complexomschrijving

Inleiding

In 1908 namen de gemeenten Krimpen aan den IJssel, Krimpen aan den Lek en Lekkerkerk het besluit gezamenlijk een waterleidingbedrijf op te richten, omdat de afzonderlijke gemeentes te weinig inwoners hadden voor een eigen distributienet. Op een terrein dat buitendijks lag, dichtbij het centrum van Krimpen aan de Lek maar in de gemeente Lekkerkerk, werd begonnen met de bouw van de watertoren. De eerste steen werd gelegd op 24 juni 1909 door de oudste bewoner van Krimpen aan den Lek, de heer Smit die toen 83 jaar oud was. Eind maart 1910 werd de WATERTOREN, ontworpen door het constructiebedrijf M. Visser & J. Smit uit Papendrecht, in gebruik genomen. Dit bedrijf heeft diverse watertorens ontworpen. Het water werd gewonnen uit de Lek dat via het FILTERGEBOUW naar twee reinwaterkelders onder de watertoren en het POMPGEBOUW gepompt werd. In het pompgebouw stonden aanvankelijk twee zuiggasmotoren die ieder een hoge- en een lagedruk pomp aandreven. De lagedruk pomp werd gebruikt om het water uit de bezinkvijvers te pompen, die bij hoge waterstanden werden gevuld. De hogedruk pomp, pompte het water uit de reinwaterkelders het leidingnet in. De zuiggasinstallatie werkte in 1936 voor het laatst, waarna werd overgegaan op elektrische aandrijving van de pompen (Pannevis, Dordrecht). Op het terrein, aan de dijkzijde begrensd door een HEK, werd ook een DIENSTWONING gebouwd. In 1913 werd aan de overkant van de dijk een dienstwoning voor de directeur gebouwd die door verbouwing voor bescherming van ondergeschikt belang is. De vulbekkens die ten zuidelijk van de watertoren zijn aangelegd zijn eveneens voor bescherming van ondergeschikt belang.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

N.B. In 1959 zijn drie horizontale betonnen banden om de watertoren gebracht en is de toren met een betonnen band versterkt ter hoogte van de uitkraging bij de bodem van het reservoir. De toegang werd gewijzigd en het kantoor op de eerste verdieping werd ingericht als vergaderzaal.

Omschrijving

Het waterleidingcomplex, bestaande uit de watertoren (complexonderdeel 1) met pompgebouw (complexonderdeel 2), filtergebouw (complexonderdeel 3) en dienstwoning (complexonderdeel 4) zijn gelegen op een smal, langgerekt terrein aan de dijk tussen Krimpen aan de Lek en Lekkerkerk. Het terrein is aan de noordelijke zijde, de dijkzijde, begrensd door een hek (complexonderdeel 5) waarlangs kastanjes en essen geplant zijn. De watertoren met daarachter (noordelijk) het pompgebouw ligt aan de westelijke zijde van het perceel. Oostelijk en links van de watertoren is de dienstwoning gebouwd met haaks daarachter (noordelijk) het filtergebouw. De vulbekkens (oorspronkelijk twee, later aangevuld met twee grote en vier kleine bekkens) liggen zuidelijk op het terrein achter de dienstgebouwen. De oudste twee, direct achter het pompgebouw zijn recentelijk gedempt.

Waardering

Het waterleidingcomplex, bestaande uit de watertoren met pompgebouw, filtergebouw, dienstwoning en hek, is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorisch en architectuurhistorische waarde als illustratie van een stadium in de ontwikkeling van de drinkwatervoorziening in Nederland in het algemeen en die van de Krimpenerwaard in het bijzonder. Het complex is typologisch een goed en samenhangend voorbeeld van utiliteitsbouw uit het begin van de 20ste eeuw, vormgegeven in een Ambachtelijk Traditionele bouwstijl met Neorenaissance motieven. Het complex is tevens van belang vanwege als vroeg voorbeeld uit het oeuvre van het constructie- en architectenbureau Visser & Smit. Het complex is vrij gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering. Watertoren en bijgebouwen hebben naast het feit dat ze een ontwerpeenheid vormen, ensemblewaarde vanwege de onderlinge ruimtelijke en functionele samenhang en stedenbouwkundige waarde door de beeldbepalende situering aan de dijk tussen Krimpen aan den Lek en Lekkerkerk.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 512470

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	13 oktober 1999
Kadaster deel/nr	82858/138

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Krimpen aan de Lek	Krimpenerwaard	Zuid-Holland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Lekkerkerk	D			7257

Omschrijving**

Inleiding

Slanke, 47,2 meter hoge WATERTOREN is gebouwd in 1910 in een Traditioneel Ambachtelijke stijl met Neorenaissancemotieven door Visser & Smit uit Papendrecht. Dit constructiebedrijf kreeg onder meer bekendheid door de diverse watertorens die zij hebben ontworpen. Het ijzeren reservoir van de toren heeft een inhoud van 250 m³. De watertoren maakt deel uit van een complex van dienstgebouwen aan de dijk in Lekkerkerk.

Omschrijving

Watertoren, bestaande uit een dragend metselwerk in rode baksteen en onderverdeeld in een met steunberen verstevigde onderbouw, heeft een conische schacht en een uitkragend reservoir onder een plat dak. Een gepleisterde waterlijst sluit het trasmaak af. In de noordzijde is de vernieuwde entree geplaatst; daarboven is een gedenksteen ingemetseld. Aan de bovenzijde is de onderbouw voorzien van een gepleisterde sierband. De schacht is horizontaal geleed door iets uitkragende, gepleisterde sierbanden. De staande meerruits vensters die rondom in de schacht zijn geplaatst, bevinden zich onder rondboogvormige boogtrommels. De overgang van schacht naar het iets uitkragende reservoir is gemarkeerd door een uitgemetseld rondboogfries. In het reservoir zijn rondom lange staande vensters geplaatst. Het reservoir wordt afgesloten door een opengewerkte bakstenen borstwering met kantelen.

Waardering

De watertoren is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als illustratie van een stadium in de ontwikkeling van de drinkwatervoorziening in Nederland in het algemeen en in die van de Krimpenerwaard in het bijzonder. Het is een karakteristiek voorbeeld van een utilitair gebouw uit het begin van de 20ste eeuw, vormgegeven in een Ambachtelijk Traditionele bouwstijl met Neorenaissancemotieven. De watertoren is een vroeg ontwerp uit het oeuvre van het constructie- en architectenbureau Visser & Smit uit Papendrecht. De watertoren is vrij gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering. De watertoren heeft ensemblewaarde doordat het deel uitmaakt van een complex, bestaande uit functioneel en situationeel gerelateerde panden en is

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

beeldbepalend gelegen aan de dijk tussen Krimpen aan den Lek en Lekkerkerk.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf

Monumentnummer*: 512471

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	13 oktober 1999
Kadaster deel/nr	82858/115

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Krimpen aan de Lek	Krimpenerwaard	Zuid-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Lekkerkerk	D			7679

Omschrijving**

Inleiding

POMPGEBOUW uit 1910 is in een Traditioneel Ambachtelijke stijl gebouwd door Visser & Smit uit Papendrecht. Dit constructiebedrijf kreeg onder meer bekendheid door de diverse watertorens die zij hebben ontworpen. Het pompgebouw maakt deel uit van het complex van dienstgebouwen bij de watertoren aan de dijk in Lekkerkerk.

Omschrijving

Pompgebouw is vanaf een rechthoekige plattegrond over één bouwlaag opgetrokken in gele baksteen (kruisverband) onder een met rode Tuile du Nordpannen gedekt zadeldak. Een gepleisterde waterlijst sluit het trasraam af. Beide kopse tuitgevels (noord en zuid) zijn voorzien van een uitgemetseld kantelenfries langs de dakrand, uitgemetselde schouders met betonnen schouderstukken en een uitkragende bekroning op de tuit. Onder de geprofileerde gootlijsten van de zijgevels is een bloktand met daaronder een zaagtand uitgemetseld. De segmentboogvormige meerruits vensters van het pand hebben stalen kozijnen onder segmentbogen. In de noordgevel is een houten deur geplaatst onder een segmentboogvormig achtruits bovenlicht. In de linker zijgevel (oost) is een soortgelijke tweede entree geplaatst. De ontluchtingskoker eindigt in een opbouw midden op de daknok met houten roosters onder een zadeldakje.

Waardering

Het pompgebouw is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische als illustratie van een stadium in de ontwikkeling van de drinkwatervoorziening in Nederland in het algemeen en die van de Krimpenerwaard in het bijzonder. Het is een karakteristiek voorbeeld van een utilitair gebouw uit het begin van de 20ste eeuw, vormgegeven in een Ambachtelijk Traditionele bouwstijl met Neorenaissance-motieven. Het pompgebouw is vrij gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering. Het pompgebouw heeft ensemblewaarde doordat het deel uitmaakt van een complex bestaande uit functioneel en situationeel aan elkaar gerelateerde panden dat beeldbepalend gelegen is aan de dijk tussen Krimpen aan den Lek en Lekkerkerk.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Pompgebouw(M04)

Monumentnummer*: 512472

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	13 oktober 1999
Kadaster deel/nr	82858/119

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Krimpen aan de Lek	Krimpenerwaard	Zuid-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Lekkerkerk	D			7679

Omschrijving**

Inleiding

FILTERGEBOUW uit 1910 is in een Traditioneel Ambachtelijke stijl gebouwd door Visser & Smit uit Papendrecht. Dit constructiebedrijf kreeg onder meer bekendheid door de diverse watertorens die zij hebben ontworpen. Het filtergebouw maakt deel uit van het complex van dienstgebouwen bij de watertoren aan de dijk in Lekkerkerk.

Omschrijving

Filtergebouw is opgetrokken vanaf een rechthoekige plattegrond over één bouwlaag in gele baksteen onder een met rode Tuile du Nordpannen gedekt zadeldak met een uit het midden geplaatste noklijn. Boven de voorgevel is een daklicht gemaakt. In de westgevel (rechts) is een deur onder een segmentboogvormig bovenlicht geplaatst. De andere kopse gevel heeft een vernieuwde rechtgesloten schuifdeur. De voorgevel (noord) is voorzien van twee vernieuwde schuifdeuren.

Waardering

Het filtergebouw is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als illustratie van een stadium in de ontwikkeling van de drinkwatervoorziening in Nederland in het algemeen en die van de Krimpenerwaard in het bijzonder. Het is een karakteristiek voorbeeld van een utilitair gebouw uit het begin van de 20ste eeuw, vormgegeven in een Ambachtelijk Traditionele bouwstijl met Neorenaissancemotieven. Het filtergebouw is redelijk gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering. Het filtergebouw heeft ensemblewaarde door dat het deel uitmaakt van een complex, bestaande uit functioneel en situationeel gerelateerde panden en dat beeldbepalend gelegen is aan de dijk tussen Krimpen aan den Lek en Lekkerkerk.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Industrie	Nutsbedrijf

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 512473

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	13 oktober 1999
Kadaster deel/nr	82858/89

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Krimpen aan de Lek	Krimpenerwaard	Zuid-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Lekkerkerk	D			7679

Omschrijving**

Inleiding

DIENSTWONING is gebouwd in 1910 in een Traditioneel Ambachtelijke stijl. De dienstwoning maakt deel uit van het complex van dienstgebouwen bij de watertoren aan de dijk in Lekkerkerk.

Omschrijving

Eénlaags, deels onderkelderde, DIENSTWONING heeft een vrijwel rechthoekige plattegrond en is vanaf een gepleisterde plint opgetrokken in gele baksteen onder een met rode Tuile du Nordpannen gedekt wolfsdak. De vensters van het pand hebben achtruits bovenlichten onder hanekammen. De voorgevel (noord) heeft links een inspringende hoek met de entree en een venster. De dakschilden worden gedragen door een korbeel. In de voorgevel bevinden zich op de begane grond twee vensters en op de verdieping een kleiner venster. In de rechter zijgevel (west) zijn drie vensters geplaatst. De achtergevel gaat schuil achter een aanbouw onder een lessenaarsdak. De linker zijgevel is nagenoeg blind.

Waardering

De dienstwoning is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als illustratie van een stadium in de ontwikkeling van de drinkwatervoorziening in Nederland in het algemeen en die van de Krimpenerwaard in het bijzonder. Het is een karakteristiek voorbeeld van een bij een utilitair complex behorende dienstwoning uit het begin van de 20ste eeuw, vormgegeven in een Ambachtelijk Traditionele bouwstijl. Het pand is vrij gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering. De dienstwoning heeft ensemblewaarde doordat het deel uitmaakt van een complex, bestaande uit functioneel en situationeel aan elkaar gerelateerde panden en is beeldbepalend gelegen aan de dijk tussen Krimpen aan den Lek en Lekkerkerk.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Woningen en woningbouwcomplexen	Dienstwoning(K)	Dienstwoning(K4)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 512474

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	13 oktober 1999
Kadaster deel/nr	82858/107

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Krimpen aan de Lek	Krimpenerwaard	Zuid-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Lekkerkerk	D			7678
Lekkerkerk	D			7679

Omschrijving**

Inleiding

HEK langs de noordzijde van het waterleidingterrein uit 1910 is vormgegeven in een sobere, Traditioneel Ambachtelijke stijl, die aansluit bij de overige onderdelen van het complex. Het hek maakt deel uit van het complex van dienstgebouwen bij de watertoren aan de dijk in Lekkerkerk.

Omschrijving

Eenvoudig smeedijzeren hek bestaande uit spijlen eindigend in punten.

Waardering

Het uit 1910 stammende hek is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde omdat het - vormgegeven in een sobere, Traditioneel Ambachtelijke trant - ruimtelijk, functioneel en stilistisch aansluit bij de overige complexonderdelen van het nutsbedrijf. Het heeft als zodanig ensemblewaarde.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Voorwerpen op pleinen en dergelijke	Erfscheiding(D)	Hek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument